

Aan
Vaste commissie voor Infrastructuur en
Waterstaat

Van
RDW

Datum
12 mei 2023

Ons kenmerk
23.0007116

Onderwerp
Road Safety Package

Inleiding

De Europese Commissie (EC) heeft 1 maart 2023 het Road Safety Package voorgesteld met hierin voorstellen om de rijbewijsregels te moderniseren, met inbegrip van de invoering van een digitaal rijbewijs dat in de hele Europese Unie (EU) geldig is, en nieuwe bepalingen om handhaving en opsporing van verkeersregels over de grenzen heen te vergemakkelijken. Deze nieuwe regels moeten de verkeersveiligheid verbeteren, de EU helpen haar Vision Zero te bereiken, inspelen op de nieuwe mobiliteitsproblematiek en bijdragen tot de realisatie van de EU-doelstellingen, die zijn vastgelegd in de strategie voor slimme en duurzame mobiliteit.

Deze RDW¹-gespreksnotitie gaat over de drie richtlijnen uit het Road Safety Package, die de Europese Commissie op 1 maart 2023 heeft uitgebracht:

- de herziening van de EU-rijbewijsrichtlijn (COM (2023) 127; 4e rijbewijsrichtlijn)²;
- de herziening van de EU-richtlijn over grensoverschrijdende informatie-uitwisseling over verkeersovertredingen die effect hebben op de verkeersveiligheid (COM (2023) 126)³ en
- de EU-richtlijn over de EU-brede effecten van bepaalde ontzeggingen van de rijbevoegdheid⁴ (COM (2023) 128).

¹ De RDW is een tariefgefinancierd zelfstandig bestuursorgaan die taken uitvoert onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Het betreft wettelijke en opgedragen taken op het gebied van: toelating van voertuigen en onderdelen daarvan; toezicht en handhaving; registratie; informatieverstrekking; documentafgifte. Deze taken voert de RDW in nauwe samenwerking met diverse partners in de mobiliteitsketen uit.

² De RDW fungeert binnen de gereviseerde EU-rijbewijsrichtlijn en de nieuwe richtlijn m.b.t. rijbevoegdheidsontzeggingen, als zgn. Nationaal Contact Punt (NCP) voor de grensoverschrijdende gegevensuitwisseling, als registratie autoriteit (RA) als het gaat om de registratie van rijbewijsgegevens en als bevoegde autoriteit (CA) bij een aantal processen.

³ De RDW fungeert binnen de gereviseerde CBE-richtlijn als NCP en daarnaast als RA als het gaat om voertuig- en eigenaar/houdergegevens.

⁴ Zie voetnoot twee.

Ons kenmerk
23.0007116

Pagina
2 van 4

Algemene RDW-visie op de richtlijnvoorstellen

De RDW is gematigd positief over alle drie de richtlijnen. Er is veel aandacht voor verkeersveiligheid en nieuwe ontwikkelingen. Er zijn echter nog vragen en opmerkingen die in samenwerking met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn aangedragen richting de EC. Een aantal belangrijke onderwerpen zijn:

- het digitaal rijbewijs;
- de geldigheidsduur van het rijbewijs en
- de grensoverschrijdende informatie-uitwisseling van gegevens.

De RDW is positief over het voorstel vierde rijbewijsrichtlijn met name ten aanzien van het digitaal rijbewijs (mDL - mobile Driving Licence), waarbij de RDW ten aanzien van de ontwikkeling nauw betrokken is.

Om de richtlijnen te implementeren zal de nationale wetgeving moeten worden aangepast, onder andere de Wegenverkeerswet 1994, het Reglement Rijbewijzen en Ministeriële regelingen.

Verbetering verkeersveiligheid

De verkeersveiligheid in Nederland en Europa is volgens de RDW gebaat bij een grensoverschrijdende erkenning van een maatregel (misdriften in het verkeer, zoals misbruik van alcohol en drugs of forse snelheidsovertredingen), waardoor betrokkenen geen gebruik meer kunnen maken van hun rijbewijs binnen de EU.

Daarnaast maakt de huidige rijbewijsrichtlijn het weliswaar mogelijk om voor controledoeleinden gegevens uit het rijbewijsnetwerk te gebruiken voor handhaving en opsporing, maar ook Nederland vond de laatste wijziging van de richtlijn te summier om instanties toegang te geven tot dit rijbewijsnetwerk. In het huidige voorstel van de richtlijn is dit uitgebreid. Zo is ondermeer opgenomen dat bij controles en staandehouding door handhaving het rijbewijsnetwerk mag worden gebruikt. Tenslotte geeft de nieuwe richtlijn een verbetering omtrent het raadplegen van gegevens. Dit kan straks 24 x 7 en rechtstreeks, in tegenstelling tot nu waarbij handhaving en opsporing informatie moet opvragen bij de RDW in geval van een staandehouding van een persoon met een rijbewijs uit een EU-lidstaat.

Digitaal rijbewijs

De RDW is al langer betrokken bij de ontwikkeling van een digitaal rijbewijs (mDL) en ziet daarbij veel voordelen voor burgers, handhaving en de wereldwijde interoperabiliteit. Dit betreft de wederzijdse acceptatie van elkaars digitale rijbewijzen. Het mogelijk maken van de digitale rijbewijzen in de richtlijn is een goede stap, belangrijk hierbij is dat dit Europees wordt geregeld en daarmee dus de wederzijdse erkenning. De richtlijn voorziet dat een digitaal rijbewijs na invoering van deze richtlijn de standaard gaat worden, maar geeft nog altijd de mogelijkheid

Ons kenmerk
23.0007116

Pagina
3 van 4

om daarnaast een fysiek rijbewijs (op creditcardformaat) aan te vragen. De ISO-norm waaraan moet worden voldaan met daarin de technische eisen voor het digitale rijbewijs is wereldwijd en de verwachting is dat een digitaal rijbewijs ook buiten de EU geldig zal zijn, op voorwaarde dat het betreffende land ook een digitaal rijbewijs op basis van de genoemde ISO-norm heeft ontwikkeld.

Bij een digitaal rijbewijs kan handhaving en opsporing eenvoudiger de (laatste) gegevens controleren. Een digitaal rijbewijs is niet in te nemen, maar bij een vlotte registratie van maatregelen is dit ook niet nodig, omdat handhaving en opsporing in het rijbewijzenregister altijd de actuele gegevens kunnen raadplegen en dus direct kunnen zien als er niet gereden mag worden. Echter niet alle fysieke rijbewijzen worden ingenomen, dus raadpleging van het rijbewijzenregister is de juiste wijze om bij staandehouding te controleren of het fysiek rijbewijs geldig is. Met een digitaal rijbewijs dat door de afgevende autoriteit is geactualiseerd kan altijd zonder raadpleging van het rijbewijzenregister worden vastgesteld of het rijbewijs geldig dan wel ongeldig is.

De vierde rijbewijsrichtlijn is daarom een mooie ontwikkeling richting het standaard worden van het digitale rijbewijs.

Eisen rijbewijs, rijopleiding en de rijinstructeur

De RDW laat de beoordeling van de eisen aan het rijbewijs, de rijopleiding en de rijinstructeur over aan de deskundigheid van het CBR.

Gezondheidseisen

De RDW laat de beoordeling van de gezondheidseisen over aan het CBR. De RDW registreert op grond van de geregistreerde gegevens van het CBR deze gegevens in het rijbewijzenregister. Het kan dan gaan om beperkte geldigheidsduur van categorieën of de vermelding van coderingen in verband met aanpassingen van het voertuig of middelen voor de bestuurder.

Er zijn beperkingen die niet op basis van een medische beoordeling vermeld worden op het rijbewijs. De RDW is van mening dat deze coderingen, inhoudende beperkingen, niet altijd zinvol zijn en dat hier terughoudend mee moet worden omgegaan. Dit gezien de ruimte die beschikbaar is op het fysiek rijbewijs (het huidig creditcardformaat). Met het digitaal rijbewijs is er naar alle waarschijnlijkheid meer mogelijk qua registratie(s), maar coderingen zijn alleen zinvol als deze doelmatig gehandhaafd kunnen worden.

Grensoverschrijdende informatie-uitwisseling van gegevens

Accurate en snelle informatie-uitwisseling is belangrijk voor de verkeersveiligheid, bijvoorbeeld om rijbewijstoerisme tegen te gaan, handhaving en opsporing van verkeersovertredingen te faciliteren en het raadplegen van EU-brede

Ons kenmerk
23.0007116

Pagina
4 van 4

rijontzeggingen. Het is daarbij van belang dat bestaande uitwisselingsstructuren, voor de RDW is dit EUCARIS⁵, gebruikt worden bij de grensoverschrijdende gegevensuitwisseling en er niet voor iedere nieuwe functionaliteit een nieuw Europees platform in het leven wordt geroepen.

Overig

Geldigheidsduur rijbewijs van 10 naar 15 jaar

Het voorstel is de administratieve geldigheidsduur van de rijbewijzen te verhogen van 10 jaar naar 15 jaar. Dit is niet wenselijk omdat onderzoek heeft uitgewezen dat foto's maximaal 11 jaar kunnen worden gebruikt voor een betrouwbare identiteitsverificatie. De RDW ziet graag dat conform de norm voor identiteitsmiddelen (wat een rijbewijs in Nederland ook is) deze termijn wordt teruggebracht naar 10 jaar.

Gewichtslimiet 4250 kilogram en rijbewijscategorie B

De hogere gewichtslimiet voor rijbewijscategorie B zou alleen gebruikt mogen worden voor het elektrificeren van voertuigen. De huidige definitie in de voorgestelde richtlijn zou scherper moeten worden geformuleerd.

⁵ EUCARIS is een Europese verdragsorganisatie én IT-platform, geïnitieerd door de RDW, waarbinnen de Europese voertuig- en rijbewijsregistratie-autoriteiten mobiliteitsgegevens met elkaar uitwisselen. Alle 27 Europese lidstaten en IJsland, Noorwegen, Verenigd Koninkrijk, Zwitserland en Liechtenstein doen mee. In 2022 zijn met behulp van EUCARIS meer dan 250 miljoen vragen afgehandeld binnen heel Europa.